

LONDA

2021

Ripoti ya Kameruni Haki za Dijitali na Ujumuishaji

LONDA

RIPOTI YA KAMERUNI HAKI ZA DIJITALI NA UJUMUISHAJI 2021

UCHAPISHAJI WA PARADIGM INITIATIVE

Imechapishwa na Paradigm Initiative

374 Borno Way, Yaba, Lagos, Nigeria

Email: media@paradigmhq.org

www.paradigmhq.org

Iliyochapishwa mnamo Mei 2022

Ripoti iliyotolewa na Rigobert Kenmogne

Timu ya Uhariri: 'Gbenga Sesan, Kathleen Ndong'mo, Hlengiwe Dube, Margaret Nyambura

Ndung'u, Mawaki Chango, Nnenna Paul-Ugochukwu and Thobekile Matimbe.

Ukurasa wa jalada uliofanywa na Kenneth Oyeniya

Iliyoundwa na Luce Concepts

Picha na Pexels

This publication may be reproduced for non-commercial use in any form provided due credit is given to the publishers, and the work is presented without any distortion.

Copyright © 2022 Paradigm Initiative

Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)

JEDWALI LA YALIYOMO

01

UFUPISHO

02

UTANGULIZI

03

SERA ZA TEHAMA NA MFUMO WA
UDHIBITI NCHINI KAMERUNI

04

KUZINGATIA MIFUMO YA
KIKANDA NA KIMATAIFA

UVIKO-19 NA ATHARI KWA
UDHIBITI NA USHIRIKISHWAJI
WA HAKI ZA KIDIJITALI

05

UHURU WA KUJIELEZA
MTANDAONI MWAKA 2021

05

KUKATIZWA KWA MTANDAO
NA HABARI POTOFU

06

MATAMSHI YA CHUKI
NA HABARI POTOFU

MIUNDOBINU YA KIDIJITALI
NA KIPAUMBELE CHA TEHAMA

7

HITIMISHO

8

MAPENDEKEZO

LONDA

RIPOTI YA KAMERUNI HAKI ZA DIJITALI NA UJUMUISHAJI 2021

UCHAPISHAJI WA PARADIGM INITIATIVE

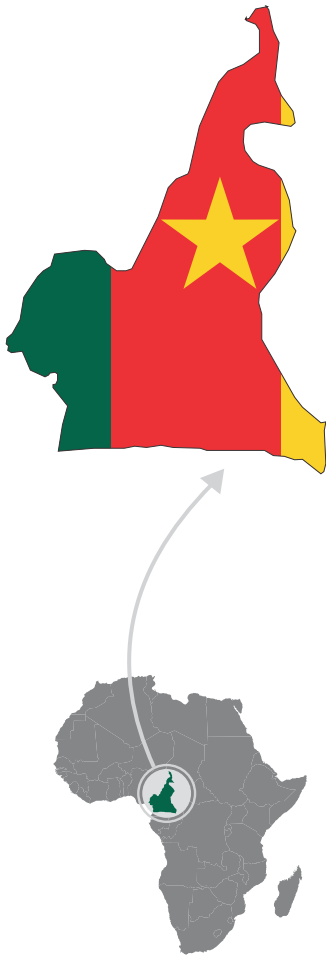
UFUPISHO

Ripoti hii inawasilisha hali ya haki za kidijitali, uhuru wa mtandao na ushirikishwaji wa kidijitali nchini Kameruni mwaka wa 2021. Haki za kidijitali na ushirikishwaji ni sehemu muhimu ya haki za binadamu. Haki hizi zinastahili kufuatiliwa kwa kuzingatia kiwango cha ukiukaji wa mara kwa mara kati ya kuzimwa kwa mtandao, kukamatwa kwa maandishi wa habari na wanaharakati, udhibiti wa tovuti na mitandao ya kijamii, uvurugwaji wa mtandao wa Intaneti, udhibiti, ufuatiliaji wa watu wengi au wizi wa data ya kibinafsi.

Migogoro mbalimbali imezidisha ongezeko la matamshi ya chuki na habari potofu, haswa juu ya janga la UVIKO-19 katika mwaka wa 2021. Maovu haya mbalimbali yamechangia sera ya kutengwa kidijitali, mara nyingi kwa sababu za kisiasa na kuathiri haki za binadamu na maendeleo ya TEHAMA. Nchini Kameruni, licha ya juhudi, hitaji bado linaonekana kuhusiana na miundombinu ya TEHAMA. Mnamo 2021, Kameruni haikurekodi ukiukwaji mkubwa wa haki za kidijitali. Hata hivyo, baadhi ya vitendo vilichangia moja kwa moja au kwa njia isiyo ya moja kwa moja kwa ukiukaji uliorekodiwa.

Ili kuboresha sura ya haki za kidijitali na ujumuishaji wa kidijitali, serikali lazima iandae kwa haraka sheria ya usimamizi wa data ya kibinafsi; kuwa na mpango wa tathmini ya miradi katika sekta ya TEHAMA ikiwa ni pamoja na wahusika wote katika mfumo ikolojia na kuandaa utaratibu wa uwazi katika usimamizi wa fedha kutoka mfuko maalum wa TEHAMA. Utawala Uwazi wa kidijitali pia ni muhimu kwa mpango wa kukuza akili bandia.

UTANGULIZI

HAKI ZA DIJITALI NA UJUMUISHAJI YA NCHI YA KAMERUNI

Kameruni ni nchi inayozungumza lugha mbili (Kifaransa na Kiingereza) iliyoko Afrika ya Kati na inakadiriwa idadi ya watu zaidi ya milioni 27 mnamo 2020.¹ Pato la Taifa (GDP) linakadiriwa kuwa FCFA bilioni 479 katika kipindi cha miaka mitatu, ikijumuishwa bilioni 180 mwaka 2020.²

Katika kipindi cha miaka 20 iliyopita, Kamerunii imepitisha sheria mbalimbali katika sekta ya TEHAMA. Lakini ni tangu 2016 ambapo maendeleo ya dijitali yamefafanuliwa katika Mpango Mkakati wa Ukuaji wa Dijitali inayoitwa Mpango Mkakati wa Kameruni Digital 2020.³ Maeneo kadhaa ya mpango mkakati huu hayakufikiwa kwa sababu za kiuchumi na kimuundo. Mpango mpya wa kidijitali kwa miaka michache ijayo umejumuishwa katika mpango wa Mkakati wa Kitaifa wa Maendeleo (SND) wa 2030.⁴

69%
UWEPO WA
RUNUNU YA 3G

Uwepo wa rununu ya 3G nchini Kameruni inakadiriwa kuwa kiwango cha kuridhisha cha 69% na matumizi ya mtu binafsi ya Mtandao ya 23% tangu 2018.⁵ Soko la Intaneti nchini Kameruni lina waendeshaji wanne, yaani MTN, Orange, Nexttel na Camtel, ambayo hutoa aina tofauti za chanjo ya mtandao, 2G, 3G, 4G na hata 5G. Pamoja na waendeshaji hawa wa simu na mtandao kuna karibu mawakala hamsini wa usambazaji wa ufikiaji wa mtandao. Nchini Kameruni, mtandao wa 5G unahudumia chini ya watumiaji milioni moja katika eneo la kitaifa.⁶

1. Population of Cameroon, Countryeconomy.com (2022)

<https://fr.countryeconomy.com/pays/cameroun#:~:text=The%20Cameroun%2C%20with%20une%20population,currency%20est%20the%20franc%20CFA> . (accessed 2 January 2022).

2. Indicators and economic conditions, Treasury and Economy (2019)

<https://www.tresor.economie.gouv.fr/Pays/CM/indicators-et-conjoncture#:~:text=Le%20Gouvernement%20a%20pr%C3%A9sent%C3%A9%20un,interm%C3%A9diaire%20de%20la%20tranche%20inf%C3%A9rieure> (accessed 23 January 2022).

3. Localhost Kmer(2020) <https://localhostkmer.xyz/2020/08/18/plan-4-strategie-numerique-du-cameroun-2020/> (accessed 2 January 2022).

4. National Development Strategy, Scribd(2021) <https://fr.scribd.com/document/492181621/SND30-Strategie-Nationale-de-Developpement-2020-2030>(accessed 22 January 2022).

5. Nperf( ) <https://www.nperf.com/fr/map/CM/-/-/signal/> (accessed 3 January 2022).

6. <https://www.nperf.com/fr/map/CM/-/449.MTN/signal/?ll=4.718777551249867&lg=9.953613281250002&zoom=6>

Kulingana na ripoti iliyochapishwa na Hootsuite na We Are Social, Kameruni ilikuwa na takriban watumiaji milioni 9.15 wa mtandao kufikia Januari. 31, 2021.⁷ Idadi imeongezeka kwa milioni 1.3 (+16%) kati ya 2020 na 2021. Kulingana na ukuaji huu, kiwango cha kupenya kwa mtandao nchini Kameruni ni 34.0% mnamo Januari 2021, ikionyesha ripoti hiyo hiyo. Miongoni mwa watumiaji hao wa Intaneti, milioni 4.3 ni watumiaji wa mitandao ya kijamii. Hii ni kati ya idadi ya watu ulimwenguni inakadiriwa kuwa wakaaji milioni 26.88 mnamo Januari 2021, kwa hivyo ongezeko la 672,000 (+2.6%) kati ya Januari 2020 na Januari 2021.⁸

SERA ZA TEHAMA NA MFUMO WA UDHIBITI NCHINI KAMERUNI

Kwa takriban miongo miwili, Kameruni imetekeleza sheria zinazosimamia baadhi ya sekta za kidijitali nchini. Mashirika ya udhibiti ndio kitovu cha sera ya kidijitali nchini Kameruni. Hii ni Wizara ya Posta na Mawasiliano inayoratibu shughuli zote za sekta hii, na ndiyo taasisi kuu ya serikali inayohusika na TEHAMA nchini. Tume ya Udhibiti wa Mawasiliano (ART) ndiye mdhibiti wa sekta ya simu za rununu na miunganisho ya Mtandao. Tume wa Kitaifa wa Teknolojia ya Habari na Mawasiliano (ANTIC) ni taasisi yenye jukumu la kukuza TEHAMA na mapambano dhidi ya uhalifu wa mtandaoni katika eneo la taifa.

Sheria mahususi ya kidijitali ya sekta ya TEHAMA imefafanuliwa katika Sheria Na. 2010/013 ya Desemba 21, 2010, inayosimamia mawasiliano ya kielektroniki nchini Kameruni na kuongezwa na sheria ya 2015. Sheria hii inaweka taratibu za kuanzisha na kuendesha mitandao ya mawasiliano.⁹

Sheria zingine zilipitishwa katika kipindi kama hicho, ikijumuisha Sheria Na. 2010/021 ya Desemba 21, 2010 inayoongoza biashara ya kielektroniki nchini Kameruni.¹⁰ Sheria Na. 2010/012 ya Desemba 21, 2010 kuhusu usalama wa mtandao na uhalifu wa mtandaoni nchini Kameruni inaweka mfumo wa usalama wa mitandao ya mawasiliano ya kielektroniki.¹¹

Sheria ya Mfumo Na. 2011/012 ya 6 Mei 2011 kuhusu ulinzi wa watumiaji nchini Kameruni inatumika kwa shughuli zote zinazohusiana na huduma za mawasiliano zinazohusiana na watumiaji.¹²

7. Hootsuite and We are social, datareportal(2021) <https://datareportal.com/reports/digital-2021-cameroon?rq=Cameroon> (accessed 23 January 2022).

8. Population du Cameroon, countryeconomy(2021) <https://fr.countryeconomy.com/pays/cameroun#:~:text=Le%20Cameroun%2C%20avec%20une%20population,monnaie%20est%20le%20franc%20CFA> (accessed 23 January 2022).

9. Minpostel, law on electronic communications (2010) https://www.minpostel.gov.cm/images/Les_textes/Lois/Loi_2013-013_communications_electroniques.pdf (accessed 6 January 2022).

10. ART, telecommunications law (2010) <http://www.art.cm/sites/default/files/documents/Loi-commerce-electronique-N-2010-021-du-21-12-2010.pdf> (accessed 6 January 2022).

11. Minpostel, cybercrime law (2010) https://www.minpostel.gov.cm/images/Les_textes/Lois/Loi_2010-012_cybersecurite_cybercriminalite.pdf (accessed 6 January 2022).

12. Minpostel, consumer protection framework law (2011) http://165.73.158.31:81/case_study/loi-cadre-n-2011-012/ (accessed 23 January 2022).

KUZINGATIA MIFUMO YA KIKANDA NA KIMATAIFA

Sheria ya kidijitali ya Kameruni ina vyanzo vyake kutoka kwa vyombo vya kisheria vya kikanda na kimataifa katika eneo hili. Kwa mfano, tamko la kanuni juu ya uhuru wa kujieleza huweka kanuni za kuzingatia haki za uhuru wa kujieleza na kupata habari.¹³

Kanuni hizo zinatawala uhuru wa kujieleza, unaoenea hadi kwenye mitandao ya kijamii na mtandao. Kanuni ya 1 inaeleza umuhimu wa haki za uhuru wa kujieleza na kupata habari. Kanuni ya 5 ya tamko hilo inaweka ulinzi wa haki za uhuru wa kujieleza na ufikiaji wa habari mtandaoni.

Mfumo wa udhibiti wa kidijitali pia umeundwa kupitia kanuni za Tume ya Afrika ya Haki za Binadamu na Watu na vile vile viwango visivyofunga na vinyofaa,¹⁴ kama vile sheria ya kielelezo ya upatikanaji wa taarifa kwa Afrika ya 2013 na Mwongozo wa Upatikanaji wa Taarifa na Uchaguzi Barani Afrika wa 2017 pamoja na kupitishwa kwa Mkataba wa Umoja wa Afrika wa Usalama wa Mtandao na Ulinzi wa Data ya Kibinafsi.

**Kanuni ya 5 ya tamko hilo
inaweka ulinzi wa haki za uhuru wa
kujieleza na ufikiaji wa habari
mtandaoni.**

UVIKO-19 NA ATHARI KWA UDHIBITI NA USHIRIKISHWAJI WA HAKI ZA KIDIJITALI

Mnamo 2021, Kameruni haikurekodi visa vyovyote vya ukiukaji mkubwa wa haki za kidijitali vinavyohusiana na UVIKO-19. Mshtuko wa mgogoro wa afya ulihimiza Serikali katika utekelezaji wa miradi ya maendeleo ya uvumbuzi, zana za digital na teknolojia katika uwanja wa afya. Kameruni haina sheria juu ya ulinzi wa data ya kibinafsi. Baadhi ya programu zilizoundwa na serikali au sekta ya kibinafsi wakati wa Virusi vya Korona hazina sheria na masharti au sera za faragha. Kwa mfano, jukwaa la Wizara ya Afya ya Umma ya Kameruni, 3MS ambayo ina jukumu la kukusanya na kuchapisha matokeo ya vipimo vya UVIKO-19 kwa wasafiri haina taarifa kuhusu hali ya matumizi na data za usiri.¹⁵

Programu hii kama zingine ina data nyeti na ya kibinafsi ikijumuisha nambari za simu na pasipoti, tarehe za kuzaliwa, mahali na mengine mengi. Hata hivyo, watumiaji hawana taarifa kuhusu hatima ya data inayopatikana kwenye majukwaa haya.

13. Declaration of Principles on Freedom of Expression and Access to Information in Africa 2019(2019) <https://www.achpr.org/legalinstruments/detail?id=69> (accessed 5 January 2022).

14. ACHPR, Model Law on Access to Information for Africa https://www.achpr.org/en_legalinstruments/detail?id=32#:~:text=2(accessed 23 January 2022).

15. Minsanté, 3ms (2021) <https://3msminsante.com/> (accessed 9 January 2022).

Chini ya masharti haya au hakuna dalili yoyote imetolewa, data ya mtumiaji inaweza kutumika kwa madhumuni yasiyofaa, hasa katika muktadha wa kampeni za afya, shughuli za uchaguzi, au shughuli za udakuzi.

Ili kupunguza mawasiliano kati ya watu, Ujumbe Mkuu wa Usalama wa Kitaifa (DGSN) ulizindua mnamo 2021 jukwaa la kwanza la dijitali la kuandikisha pasipoti mtandaoni, kwenye mfumo wa passcam, kwa lengo la kuwezesha upatikanaji wa haraka wa pasipoti.¹⁶ Ingawa jukwaa lina masharti ya utumiaji, kwa bahati mbaya, halionyeshi maelezo juu ya usiri wa data iliyokusanywa, wala juu ya kushiriki habari na mashirika ya wahusika wengine.

UHURU WA KUJIELEZA MTANDAONI MWAKA 2021

Uhuru wa kujieleza nchini Kameruni mara nyingi unatishiwa sana kutokana na muktadha wa mara kwa mara wa kisiasa. Wanahabari, wanaharakati na wanablogu walitishwa moja kwa moja au isivyo moja kwa moja na maoni yao mtandaoni katika mwaka huo. Janga la Virusi vya Korona limeathiri kiwango cha uhuru wa kujieleza nchini Kamerunii. Usimamizi na ufikiaji wa taarifa juu ya ugonjwa hauridhishi.

Kameruni haina kituo cha kitaifa cha taarifa kuhusu Virusi vya Korona. Upatikanaji wa taarifa kuhusu maeneo mengine bado ni mdogo, kwa kukiuka sheria ya kielelezo ya upatikanaji wa taarifa kwa Afrika ambayo inabainisha katika kifungu cha 12 kuhusu haki ya kupata taarifa ambayo *“kwa kuzingatia masharti yaliyotolewa na sheria hii, mtu yeyote ana haki ya kupata taarifa iliyo chini ya: (a) mashirika ya umma na taasisi za kibinafsi zinazorejelewa; na (b) vyombo vingine vya kibinafsi...”* Waandishi wa habari na watumiaji wa Intaneti mara nyingi hulazimika kujiridhisha katika hali nyingi na taarifa zinazopatikana kwenye tovuti

za mashirika ya kimataifa, mara nyingi kwa kuchelewa kusasishwa.

KUKATIZWA KWAMTANDAO

Katika mwaka wa 2021, Kameruni haikurekodi kukatizwa kwa mtandao wowote kutoka kwa waendeshaji mbalimbali na watoa huduma za mtandao. Walakini, mitandao ya waendeshaji kama MTN na Orange ilirekodi usumbufu kadhaa wa mtandao, na kusababisha madhara makubwa kwa watumiaji. Kameruni ilirekodi kwa wastani zaidi ya kukatizwa kwa mtandao mara 2 kwa mwezi na jumla ya kukatizwa kwa takriban 60 kwa mwaka. Usumbufu huu hudumu kati ya dakika 30 na saa 2 na mara chache huripotwa au kuarifiwa na waendeshaji wa mtandao.

Wakati wa ukatizi huu, huduma za pesa za rununu pia huathiriwa, na miamala haiwezekani. Waendeshaji simu kwa ujumla wanalaumu kukatika kwa mkongo wa mawasiliano wa taifa zinazounganisha Kameruni na Brazili, au kazi inayoendelea ya matengenezo. Taarifa ya visa hizi za usumbufu wa mtandao kwa wateja hazifanyiki mara chache, wakati mkataba kati ya wateja na waendeshaji wa mtandao hutoa kinyume chake. Mkongo wa mawasiliano wa taifa nchini Kameruni inatolewa kwa mkataba na Camtel, kampuni ya simu za rununu za umma, pia mtoa huduma wa mtandao.

Tangu 2021, baadhi ya kodi kwenye miamala ya kielektroniki zimezingatiwa kama suluhu katika uvumbuzi na maendeleo ya teknolojia. Katika sheria ya fedha ya 2021, serikali ilitangaza kutoza ushuru wa 19.25% kwa shughuli zote za kielektroniki. Kwa hivyo, ununuzi wote wa bidhaa na huduma uko chini ya ushawishi huu.

**Mitandao ya waendeshaji kama
MTN and Orange ilirekodi
usumbufu kadhaa wa mtandao.**

16. DGSN, Cameroon passport (2020) <https://portal.passcam.cm/> (accessed 10 January 2022).

MATAMSHI YA CHUKI NA HABARI POTOFU

Sheria Nambari 2010/013 ya Desemba 21, 2010 kuhusu mawasiliano ya kielektroniki inatoa mfumo wa udhibiti wa matumizi ya majukwaa na mawasiliano ya kielektroniki. Sheria Na. 2014/028 ya tarehe 23 Desemba 2014 kuhusu Kukomesha Vitendo vya Ugaidi ni masharti ya kisheria ambayo kwa ujumla hutumika kuwatia hatiani wahusika fulani wa kisiasa kwa misingi ya mawasiliano yao ya mtandaoni na nje ya mtandao na makosa yanayohusiana na matamshi ya chuki au matamshi ya chuki. kudharau ukabila.

Lakini, Sheria Na. 2019/020 ya Desemba 24, 2019, inayoongeza vifungu fulani vya Sheria Na. 2016/007 ya Julai 12, 2016 kuhusu Kanuni ya Adhabu, inaadhibu kuenea kwa matamshi ya chuki kama ilivyoonyeshwa katika kifungu cha 241 -1 kinachohusiana na dharau na ukabila.¹⁷

“(1) Ataadhibiwa kwa kifungo cha mwaka mmoja (01) hadi miaka miwili (02) na faini kutoka faranga laki tatu (300,000) hadi milioni tatu (3,000,000) mtu yeyote ambaye kwa vyovyote vile atakuwa na kauli za chuki au uchochezi. ukatili dhidi ya watu kwa sababu ya kabila au kabila zao.” Tangu 2019, hakuna hukumu mahususi za matamshi ya chuki zilizorekodiwa nchini Kameruni, ingawa matamshi ya chuki mara nyingi huenezwa kwenye mitandao ya kijamii na watu wanaotambulika.

MIUNDOBINU YA KIDIJITALI NA KIPAUMBELE CHA TEHAMA

Kameruni imepiga hatua kubwa katika maendeleo ya miundombinu yake ya kidijitali katika kipindi cha miaka 5 iliyopita, kupitia ujenzi wa vituo vya hifadhi data, vituo vya data, uboreshaji wa unganisho la mtandao kwa kutumia mkongo wa taifa kati ya Kameruni na Brazil kwa kutumia nyambizi za nyaya, kupelekwa kwa nyambizi mbili. Sehemu za kubadilishana mtandao (IXPs) huko Douala na Yaoundé. Kizazi kipwa kilichoboreshwa cha vifaa vya teknolojia kimenunuliwa kwa ajili ya vituo vya afya au huduma za polisi za kitaifa kwa ajili ya utengenezaji wa pasipoti za kibayometriki na katika maabara fulani za utafiti.

Tofauti na nchi ambazo zimetumia UVIKO-19 kuendeleza Akili Bandia (AI), Kameruni haijachukua sera au mkakati wowote wa ukuzaji wa AI. Pia, Kamerunii haina kifungu cha kisheria na udhibiti juu ya Akili Bandia wakati mwingiliano kati ya watumiaji wa Mtandao nchini Kameruni unakabiliwa na michakato ya Akili ya Bandia. Ingawa miundo mbinu hii ipo, pengo bado linaonekana kuhusiana na mitandao ya simu na hudumaya mtandao katika eneo lote.

17. Law n°2019/020 of December 24, 2019 (2019)
<https://www.prc.cm/files/e4/df/69/d0803e347719aa9263eff2afe4c8c158.pdf> (accessed January 9, 2022)

HITIMISHO

Kameruni ilirekodi taarifa hafifu kuhusu ukiukaji unaohusiana na haki za kidijitali na uhuru wa mtandao mwaka wa 2021. Hata hivyo, visa vidogo vya ukiukaji wa haki za kidijitali vilirekodiwa kupitia kukatizwa kwa mtandao wa intaneti na mitandao ya uendeshaji wa fedha kwa njia ya simu.

Baadhi ya Visa za Ukiukaji wa Data za siri za kibinafsi katika usimamizi wa janga la UVIKO pia zinapaswa kusikitishwa. Uhuru wa kujieleza mtandaoni na uhuru wa maandamano pia umepunguzwa kwa sababu ya UVIKO, ambayo pia imeongeza udhibiti wa uhuru wa kujieleza.

Janga la UVIKO-19 limeiwezesha Kamerunii kupiga hatua katika maendeleo ya TEHAMA. Miundombinu mingine ilijengwa wakati wa janga na ubora wa mtandao umeboreshwa.

Katika kukabiliana na ukiukwaji, jukumu la mashirika ya ndani na ya kimataifa imesalia yenye nguvu na mara kwa mara katika uso wa kutofuata haki na uhuru wa digital kupitia vitendo mbalimbali na kampeni za utetezi.

***Kameruni ilirekodi taarifa hafifu
kuhusu ukiukaji unaohusiana na haki
za kidijitali na uhuru wa mtandao
mwaka wa 2021.***

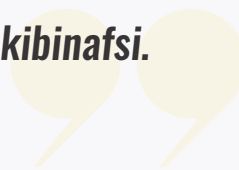

MAPENDEKEZO

- Ili kupata taarifa kuhusu janga la UVIKO-19, Kameruni lazima iwe na kituo cha kitaifa cha taarifa kuhusu athari za UVIKO-19 na kuimarisha mifumo ya kupata taarifa nje ya mtandao na mtandaoni kwa maudhui bora na yaliyosasisywa.
- Kwa uhuru wa kujieleza mtandaoni, Kameruni lazima iimarisha uhuru wa kujieleza na kujumuika mtandaoni na kuheshimu masharti ya kisheria ya kitaifa na kimataifa katika eneo hili.
- Ili kuimarisha usalama wa data na ulinzi wa faragha, Kameruni lazima ipitishie sheria kuhusu data ya kibinafsi. Kuundwa kwa tume huru wa ukusanyaji na usimamizi wa data ya kibinafsi kunaweza kuwalinda watumiaji vyema zaidi.
- Ili kupunguza usumbufu wa mtandao wa Intaneti, Kamerunii lazima iunde tume huru kwa ajili ya usimamizi wa mtandao wa Intaneti na usimamizi wa uwazi wa nyuzi za macho.
- Ili kuzuia kuenea kwa matamshi ya chuki na madhara yake, serikali lazima itekeleze sheria katika eneo hili. Pia, serikali lazima iunde tume inayo husika na kufatilia vikwazo dhidi ya waandishi dhidi ya matamshi ya chuki na hatari kuhusu unyanyasaji unaohusishwa na teknolojia mpya.
- Kama sehemu ya maendeleo ya miundombinu ya teknolojia, serikali inapaswa kuweka kipaumbele katika maendeleo ya miundombinu na upanuzi wa uwanda wa TEHAMA ya mtandao katika mikoa yote ya Kameruni.
- Ili kukuza Akili Bandia, serikali inapaswa kuunda mkakati wa kitaifa wa Akili Bandia.

Ili kuimarisha usalama wa data na ulinzi wa faragha, Kameruni lazima ipitishie sheria kuhusu data ya kibinafsi.

Londa 2021 inapanua ripoti ya mwaka jana na matokeo kutoka kwa nchi 22 zinazochunguza mada za faragha, uhuru wa kujieleza, ufikiaji wa habari, mgawanyiko na kutengwa, mabadiliko ya kidijitali, uwezo wa kumudu bei, jinsia na mengine ndani ya mifumo iliyopo ya sheria na dhidi ya msingi wa mgawanyiko wa dijitali unaoongezeka. Toleo hili linanasa mapengo na kutoa mapendekezo ili kufikia Afrika iliyojumuishwa kidijitali na inayoheshimu haki.

Paradigm Initiative

374 Borno Way, Yaba, Lagos, Nigeria

Email: media@paradigmhq.org

www.paradigmhq.org

     @ParadigmHQ